

ZAKON O POREZU NA DOBIT

(Redakcijski pročišćeni tekst, 'Narodne novine' br. 177/04, 90/05, 57/06)

Na snazi od 01. lipnja 2006.

Primjenjuje se od 01. siječnja 2007.

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

(1) Porez na dobit utvrđuje se i plaća prema odredbama ovoga Zakona.

(2) Raspodjela i pripadnost prihoda od poreza na dobit uređuje se posebnim zakonom.

II. POREZNI OBVEZNIK

1. Opće odredbe

Članak 2.

(1) Porezni obveznik je trgovačko društvo i druga pravna i fizička osoba rezident Republike Hrvatske koja gospodarsku djelatnost obavlja samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, dohotka ili prihoda ili drugih gospodarskih procjenjivih koristi.

(2) Porezni obveznik je i tuzemna poslovna jedinica inozemnog poduzetnika (nerezident).

(3) Porezni obveznik je i fizička osoba, koja ostvaruje dohodak prema propisima o oporezivanju dohotka, ako izjavi da će plaćati porez na dobit umjesto poreza na dohodak.

(4) Porezni obveznik je i poduzetnik fizička osoba koja ostvaruje dohodak od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti:

1. ako je u prethodnom poreznom razdoblju ostvario ukupni primitak veći od 2.000.000,00 kuna, ili
2. ako je u prethodnom poreznom razdoblju ostvario dohodak veći od 400.000,00 kuna, ili
3. ako ima dugotrajnu imovinu u vrijednosti većoj od 2.000.000,00 kuna, ili
4. ako u prethodnom poreznom razdoblju prosječno zapošljava više od 15 radnika.

(5) Tijela državne uprave, tijela područne (regionalne) samouprave, tijela lokalne samouprave i Hrvatska narodna banka nisu obveznici poreza na dobit, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(6) Državne ustanove, ustanove jedinica područne (regionalne) samouprave, ustanove jedinica lokalne samouprave, državni zavodi, vjerske zajednice, političke stranke, sindikati, komore, udruge, umjetničke udruge, dobrovoljna vatrogasna društva, zajednice tehničke kulture, turističke zajednice, sportski klubovi, sportska društva i savezi, zaklade i fundacije nisu obveznici poreza na dobit.

(7) Iznimno ako osobe iz stavka 5. i 6. ovoga članka obavljaju gospodarstvenu djelatnost, a neoporezivanje te djelatnosti bi dovelo do stjecanja neopravdanih povlastica na tržištu, Porezna uprava će na vlastitu inicijativu ili na prijedlog drugih poreznih obveznika ili druge zainteresirane osobe, rješenjem utvrditi da su navedene osobe obveznici poreza na dobit za tu djelatnost.

(8) Otvoreni investicijski fondovi koji su osnovani i posluju u skladu sa zakonom po kojemu su osnovani, nisu obveznici poreza na dobit.

(9) Porezni obveznik je i svaki onaj poduzetnik koji ne potpada pod odredbe stavka od 1. do 8. ovoga članka, a koji nije obveznik poreza na dohodak prema propisima o oporezivanju dohotka i čija se dobit ne oporezuje drugdje.

2. Rezident i nerezident

Članak 3.

(1) Rezidenti su u smislu članka 2. stavka 1. ovoga Zakona pravne i fizičke osobe čije je sjedište upisano u sudski ili drugi registar ili upisnik u Republici Hrvatskoj ili kojima se mjesto stvarne uprave i nadzor poslovanja nalazi u Republici Hrvatskoj. Rezidenti su i poduzetnici fizičke osobe s prebivalištem ili uobičajenim boravištem u Republici Hrvatskoj čija je djelatnost upisana u registar ili upisnik.

(2) Nerezident je osoba koja ne ispunjava jedan od uvjeta iz stavka 1. ovoga članka.

3. Poslovna jedinica nerezidenta

Članak 4.

(1) Poslovna jedinica nerezidenta iz članka 2. stavka 2. ovoga Zakona označava stalno mjesto poslovanja putem kojega inozemni poduzetnik nerezident obavlja djelatnost u Republici Hrvatskoj u cijelosti ili djelomično.

(2) Poslovnom jedinicom inozemnog poduzetnika, nerezidenta, smatra se osobito:

1. sjedište uprave,
2. podružnica,

3. poslovnica,
4. tvornica,
5. radionica,
6. rudnik, naftni ili plinski izvor, kamenolom ili bilo koje drugo mjesto iskorištavanja prirodnih bogatstava,
7. gradilište odnosno građevinski ili montažni projekt koji čine stalnu poslovnu jedinicu samo ako traju dulje od šest mjeseci.

(3) Poslovnom jedinicom inozemnog poduzetnika, nerezidenta, smatra se i zastupnik koji djeluje u njegovo ime u svezi s bilo kojom aktivnošću:

1. ako ima i uobičajeno se koristi ovlastima za sklapanje ugovora u ime inozemnog poduzetnika, osim ako su aktivnosti zastupnika ograničene na one iz stavka 5. ovoga članka, zbog čega se to mjesto poslovanja ne smatra poslovnom jedinicom, ili
2. ako nema ovlasti iz prethodne točke, ali uobičajeno drži zalihe proizvoda ili trgovačke robe iz kojih redovito obavlja isporuke u ime inozemnog poduzetnika.

(4) Poslovnom jedinicom inozemnog poduzetnika, nerezidenta, smatra se i obavljanje usluga, uključujući savjetodavne ili poslovne usluge, ako za isti ili povezani projekt obavljanje usluga traje dulje od tri mjeseca zaredom u bilo kojem razdoblju od 12 mjeseci zaredom.

(5) Stalnom poslovnom jedinicom inozemnog poduzetnika, nerezidenta, ne smatra se obavljanje poslovanja preko posrednika, glavnog ili drugog zastupnika sa samostalnim statusom koji poslove inozemnog poduzetnika, nerezidenta, obavlja u okviru svoje redovite poslovne djelatnosti.

(6) Poslovnom jedinicom ne smatra se mjesto poslovanja inozemnog poduzetnika, nerezidenta, koji u tuzemstvu:

1. koristi prostore samo za skladištenje, rastavljanje ili dostavu proizvoda ili robe,
2. drži zalihe proizvoda ili robe samo radi skladištenja, rastavljanja ili dostave,
3. drži zalihe proizvoda ili robe samo radi prerade od strane druge osobe,
4. drži mjesto poslovanja samo radi nabave proizvoda ili robe odnosno prikupljanja informacija za sebe,
5. drži mjesto poslovanja samo za svoje pripremne ili pomoćne aktivnosti,
6. drži mjesto poslovanja za bilo koju kombinaciju aktivnosti određenih u točkama od 1. do 5. ovoga stavka, pod uvjetom da opća aktivnost mjesta poslovanja, koja je posljedica te kombinacije, ima pripremni ili pomoćni značaj.

III. POREZNA OSNOVICA

1. Opće odredbe

Članak 5.

(1) Porezna osnovica je dobit koja se utvrđuje prema računovodstvenim propisima kao razlika prihoda i rashoda prije obračuna poreza na dobit, uvećana i umanjena prema odredbama ovoga Zakona.

(2) Poreznu osnovicu poreznog obveznika rezidenta čini dobit ostvarena u tuzemstvu i inozemstvu.

(3) Poreznu osnovicu nerezidenta čini samo dobit ostvarena u tuzemstvu, a utvrđuje se prema odredbama ovoga Zakona.

(4) U poreznu osnovicu ulazi i dobit od likvidacije, prodaje, promjene pravnog oblika i podjele poreznog obveznika, a porezna osnovica utvrđuje se prema tržišnoj vrijednosti imovine, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

2. Smanjenje porezne osnovice

Članak 6.

(1) Porezna osnovica iz članka 5. ovoga Zakona smanjuje se:

1. za prihode od dividendi i udjela u dobiti,
2. za prihode od vrijednosnih usklađenja dionica i udjela (nerealizirani dobiti) ako su bili uključeni u poreznu osnovicu,
3. za prihode od naplaćenih otpisanih potraživanja koja su u prethodnim poreznim razdobljima bila uključena u poreznu osnovicu, a nisu isključena iz porezne osnovice kao porezno priznati rashod,
4. za svotu amortizacije koja nije bila porezno priznata u ranijim razdobljima do vrijednosti propisane u članku 12. ovoga Zakona,
5. za svotu poticaja u obliku poreznog oslobođenja ili olakšice sukladno posebnim propisima.

(2) Porezna osnovica iz članka 5. ovoga Zakona može se smanjiti za rashode ranijih razdoblja koji su bili uključeni u poreznu osnovicu.

(3) Za svote iz stavka 1. ovoga članka može se iskazati porezni gubitak, odnosno gubitak se može povećati.

(4) Poticaji iz stavka 1. točke 5. ovoga članka koji sadrže državnu potporu moraju biti odobreni sukladno posebnim propisima o državnim potporama.

3. Povećanje porezne osnovice

Članak 7.

(1) Porezna osnovica iz članka 5. ovoga Zakona povećava se:

1. za rashode od vrijednosnih usklađenja dionica i udjela (nerealizirani gubici), ako su bili iskazani u rashodima,
2. za svotu amortizacije iznad svota propisanih u članku 12. ovoga Zakona,
3. za 70% troškova reprezentacije (ugošćenja, darova sa ili bez utisnutog znaka tvrtke ili proizvoda, troškova odmora, športa, rekreacije i razonode, zakupa automobila, plovila, zrakoplova, kuća za odmor), u visini troškova nastalih iz poslovnog odnosa s poslovnim partnerom,
4. za 30% troškova, osim troškova osiguranja i kamata, nastalih u svezi s vlastitim ili unajmljenim motornim vozilima i drugim sredstvima za osobni prijevoz (osobni automobil, plovilo, helikopter, zrakoplov i sl.) poslovodnih, rukovodnih i drugih zaposlenih osoba, ako se na osnovi korištenja sredstava za osobni prijevoz ne utvrđuje plaća,
5. za troškove koji se odnose na privatni život dioničara i članova društva (izuzimanja) te zaposlenika (za zabavu, odmor, sport i rekreaciju), uključujući i pripadajući porez na dodanu vrijednost,
6. za skrivene isplate dobiti,
7. za troškove prisilne naplate poreza ili drugih davanja,
8. za kazne koje izriče mjerodavno tijelo,
9. za zatezne kamate između povezanih osoba,
10. za povlastice i druge oblike imovinskih koristi danih fizičkim ili pravnim osobama da nastane, odnosno ne nastane određeni događaj, tj. da se određena radnja obavi, primjerice, bolje ili brže nego inače ili da se propusti obaviti,
11. za darovanja iznad svote iz stavka 7. i 8. ovoga članka.
12. za kamate koje nisu porezno priznati rashod prema odredbama ovoga Zakona,
13. za sve druge rashode koji nisu izravno u svezi s ostvarivanjem dobiti i druge svote povećanja porezne osnovice na koji nisu bili uključeni u poreznu osnovicu.

(2) Za rashode navedene u stavku 1. ovoga članka ne povećava se porezna osnovica ako se oporezuju porezom na dohodak.

(3) U troškove iz stavka 1. točke 4. ovoga članka spadaju troškovi s pripadajućim porezom na dodanu vrijednost, prema statusu pojedinog sredstva:

1. za sredstva u vlasništvu poreznog obveznika troškovi goriva i ulja, održavanja i popravaka, registracije i amortizacije,
2. za rent-a-car usluge zaračunana naknada uvećana za troškove goriva,
3. za vozila u najmu trošak naknade po ugovoru, trošak goriva i održavanja te svi drugi troškovi koje po ugovoru o najmu snosi korisnik najma, a kod financijskog najma trošak amortizacije.

(4) Troškovi iz stavka 1. točke 5. ovoga članka jesu:

1. troškovi koji se odnose na privatni život dioničara ili člana društva ili s njima povezanim osobama, uključujući troškove uporabe dobara u vlasništvu ili najmu obveznika,
2. troškovi koji se odnose na privatni život drugih osoba, uključujući troškove dobara u vlasništvu ili najmu obveznika,
3. troškovi pogodnosti koje radnicima određuje poslodavac.

(5) Skrivenim isplatama dobitka iz stavka 1. točke 6. ovoga članka smatraju se posebice:

1. davanje određenih koristi dioničaru ili članu društva ili s njima povezanim osobama uz naknadu nižu od tržišne, uključujući i povoljniju kamatu,
2. plaćanje veće naknade dioničaru ili članu društva ili s njima povezanim osobama za dobra ili usluge od vrijednosti dobara, usluga ili učinaka odnosno koristi koje je dioničar ili član društva ili s njima povezana osoba dala društvu,
3. davanje dobara ili usluga dioničaru ili članu društva ili s njima povezanim osobama u vrijednosti većoj od vrijednosti dobara, usluga ili učinaka odnosno koristi koje je dioničar ili član društva ili s njima povezana osoba dala društvu,
4. omogućavanje dioničaru ili članu društva ili s njima povezanim osobama drugih koristi za koje nema pravne osnove,
5. manjkovi na imovini iznad visine utvrđene odlukom Hrvatske gospodarske komore, odnosno Hrvatske obrtničke komore, u smislu propisa o porezu na dodanu vrijednost, po kojoj osnovi se ne plaća porez na dohodak.

(6) Iznimno od stavka 1. točke 3. ovoga članka, ne smatraju se reprezentacijom proizvodi i roba iz asortimana poreznog obveznika prilagođeni za te svrhe s oznakom »nije za prodaju«, te drugi reklamni predmeti s nazivom tvrtke, proizvoda i drugog oblika reklame (čaše, pepeljare, stolnjaci, podmetači, olovke, rokovnici, upaljači, privjesci i slično) dani za uporabu u prodajnom prostoru kupca, a ako se daju potrošačima, ne smatraju se reprezentacijom do 80,00 kuna pojedinačne vrijednosti.

(7) Darovanjima iz stavka 1. točke 11. ovoga članka smatraju se darovanja u naravi ili novcu, učinjena u tuzemstvu za kulturne, znanstvene, odgojno-obrazovne, zdravstvene, humanitarne, sportske, vjerske, ekološke i druge općekorisne svrhe udrugama i drugim osobama koje navedene djelatnosti obavljaju u skladu s posebnim propisima, ako su veća od 2% prihoda ostvarenog u prethodnoj godini. Iznimno, svota može biti i veća od 2% prihoda prethodne godine ako je dana prema odlukama nadležnih ministarstva o provedbi financiranja posebnih programa i akcija.

(8) U darovanja iz stavka 7. ovoga članka spada i plaćanje troškova za zdravstvene potrebe fizičkih osoba (operativne zahvate, liječenja, nabavu lijekova i ortopedskih pomagala i dr.) koji nisu pokriveni osnovnim, dopunskim i privatnim zdravstvenim osiguranjem, odnosno plaćanje troškova koje snose same fizičke osobe, pod uvjetom da je plaćeno na račun primatelja dara, zdravstvene ustanove a ako je darovani lijek, ortopedsko ili drugo medicinsko pomagalo uz vjerodostojnu ispravu.

(9) Porezna osnovica povećava se za privremeno nepriznate rashode.

4.1. Kamate na zajmove dioničara i članova društva

Članak 8.

(1) U kamate iz članka 7. stavka 1. točke 12. ovoga Zakona spadaju i kamate na zajmove koji su primljeni od dioničara odnosno člana društva koji drži najmanje 25% dionica ili udjela u kapitalu ili glasačkih prava u poreznom obvezniku, ako bilo kada u poreznom razdoblju ti zajmovi premaše četverostruku svotu udjela toga dioničara odnosno člana društva u kapitalu ili glasačkom pravu, utvrđenu u odnosu na svotu i razdoblje trajanja zajmova u poreznom razdoblju, osim kamate po kreditima od financijskih organizacija.

(2) Zajmovima dioničara, odnosno člana društva, prema stavku 1. ovoga članka, smatraju se i zajmovi trećih osoba za koje jamči dioničar odnosno član društva.

(3) Svota udjela dioničara odnosno člana društva u kapitalu korisnika kredita određuje se za porezno razdoblje kao prosjek uplaćenog kapitala, zadržane dobiti i rezervi, zadnji dan svakog mjeseca poreznog razdoblja.

4.2. Vrijednosno usklađenje i otpis potraživanja

Članak 9.

(1) Vrijednosna usklađenja po osnovi ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca za isporučena dobra i obavljene usluge, priznaju se kao rashod ako je od dospijeća potraživanja do kraja poreznog razdoblja proteklo više od 120 dana, a ista nisu naplaćena do petnaestog dana prije dana podnošenja porezne prijave. Svote vrijednosnih usklađenja potraživanja od kupaca iskazane u prethodnim poreznim razdobljima kao porezno priznati rashod uključuju se u prihode, ako do trenutka

nastupa zastare prava na naplatu nije postupljeno na način propisan u stavku 2. ovoga članka.

(2) Vrijednosno usklađenje potraživanja priznaje se ako je potraživanje evidentirano u poslovnim knjigama kao prihod i ako su obavljene sve radnje za osiguranje naplate duga, pažnjom dobrog gospodarstvenika.

(3) Smatra se da su obavljene radnje iz stavka 2. ovoga članka ako su potraživanja utužena ili se zbog njih vodi ovršni postupak, ako su prijavljena u stečajnom postupku nad dužnikom ili ako je postignuta nagodba s dužnikom, koji nije fizička osoba ili povezana osoba, u postupku sanacije ili stečaja.

(4) Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka, priznaje se otpis potraživanja, koja su zastarjela i koja u svakom pojedinom poreznom razdoblju ne prelaze 5.000,00 kuna po pojedinom dužniku koji nije fizička osoba.

4.3. Vrijednosno usklađenje zaliha i financijske imovine

Članak 10.

(1) Rashodi smanjenja vrijednosti zaliha i financijske imovine priznaju se u razdoblju u kojemu je imovina prodana ili na drugi način uporabljena.

(2) Rashodi zaliha po osnovi manjkova zaliha priznaju se u visini utvrđenoj odlukom Hrvatske gospodarske komore, odnosno Hrvatske obrtničke komore, u smislu propisa o porezu na dodanu vrijednost.

4.4. Rezerviranja

Članak 11.

(1) Pri utvrđivanju porezne osnovice ne priznaju se rezerviranja, osim za namjene propisane u ovom članku.

(2) Priznaju se kao rashod rezerviranja za rizike i troškove na temelju zakona ili drugog propisa i rezerviranja koja su uvjetovana ugovorima (rezerviranja za otpremnine, rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima i rezerviranja za troškove po započetim sudskim sporovima).

(3) Rezerviranja kod banaka za rizike od potencijalnih gubitaka priznaju se kao rashod u obračunanoj svoti, ali najviše do visine koju određuju propisi Hrvatske narodne banke.

(4) Rezerviranja kod osiguravajućih društava koja se obvezatno formiraju u skladu sa zakonom koji uređuje osiguranje, priznaju se osiguravajućem društvu kao rashod u

obračunanim svotama, ali najviše do visine ili gornje granice u skladu sa zakonom koji uređuje osiguranje.

(5) Ukidanje ili uporaba rezervacija priznaje se na način da se prihodi izuzmu i rashodi priznaju tako da u poreznu osnovicu nisu ponovno uključeni prihodi i rashodi koji su prethodno povećavali ili smanjivali poreznu osnovicu, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

4.5. Amortizacija

Članak 12.

(1) Amortizacija dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine priznaje se kao rashod u svoti obračunanoj na trošak nabave po linearnoj metodi primjenom godišnjih amortizacijskih stopa iz stavka 5. ovoga članka.

(2) Amortizacija se obračunava pojedinačno.

(3) Dugotrajnom materijalnom i nematerijalnom imovinom smatraju se stvari i prava čiji je pojedinačni trošak nabave veći od 2.000,00 kuna i vijek trajanja duži od godinu dana.

(4) Amortizaciji ne podliježe zemljište, šuma i slična obnovljiva prirodna bogatstva, financijska imovina, spomenici kulture te umjetnička djela.

(5) Godišnje amortizacijske stope utvrđuju se prema amortizacijskom vijeku za svrhe oporezivanja, za pojedine su grupe dugotrajne imovine:

1. za građevinske objekte i brodove veće od 1000 BRT, (20 godina), 5%,
2. za osnovno stado, osobne automobile (5 godina), 20%,
3. za nematerijalnu imovinu, opremu, vozila, osim za osobne automobile, te za mehanizaciju (4 godine), 25%,
4. za računala, računalnu opremu i programe, mobilne telefone i opremu za računalne mreže (2 godine), 50%,
5. za ostalu nespomenutu imovinu (10 godina), 10%.

(6) Godišnje amortizacijske stope iz stavka 5. ovoga članka mogu se podvostručiti.

(7) Ako porezni obveznik obračunava amortizaciju u svoti nižoj od porezno dopustive, tako obračunana amortizacija smatra se i porezno priznatim rashodom.

(8) Trošak amortizacije predmeta dugotrajne imovine priznaje se u porezni rashod od prvoga dana mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem je dugotrajna imovina stavljena u upotrebu.

(9) Trošak amortizacije za prodanu, darovanu, na drugi način otuđenu ili uništenu dugotrajnu imovinu priznaje se u porezni rashod do kraja mjeseca u kojem je dugotrajna imovina bila u upotrebi.

(10) Neamortizirani trošak nabave dugotrajne imovine priznaje se u porezni rashod u poreznom razdoblju u kojemu je dugotrajna imovina prodana, darovana, na drugi način otuđena ili uništena.

(11) Iznimno od odredbe stavka 10. ovoga članka, ako je trošak nabave iskazan u revaloriziranoj svoti, u porezni rashod priznaje se neamortizirani trošak nabave umanjen za revaloriziranu svotu koja je do trenutka prodaje, darovanja, otuđenja na drugi način i uništenja uključena u prihode.

(12) Ne priznaje se kao porezni rashod amortizacija obračunana na otpisanu dugotrajnu imovinu.

(13) Amortizacija za osobne automobile i druga sredstva za osobni prijevoz priznaje se do 400.000,00 kuna troška nabave po jednom sredstvu. Ako trošak nabave premašuje navedenu svotu, amortizacija iznad navedene svote priznaje se samo ako sredstvo služi isključivo za registriranu djelatnost najma ili prijevoza.

(14) Dugotrajna se imovina, i nakon što je u cijelosti otpisana, zadržava u evidenciji i iskazuje u bilanci do trenutka prodaje, darovanja, drugog načina otuđenja ili uništenja.

5. Porezna osnovica u poslovanju između povezanih osoba rezidenta i nerezidenta

Članak 13.

(1) Ako se između povezanih osoba u njihovim poslovnim odnosima ugovore takve cijene ili drugi uvjeti koji se razlikuju od cijena ili drugih uvjeta koji bi se ugovorili između nepovezanih osoba, tada se sva dobit u svoti u kojoj bi bila ostvarena, kad bi se radilo o odnosima između nepovezanih osoba, uključuje u poreznu osnovicu povezanih osoba.

(2) Povezanim osobama iz stavka 1. ovoga članka smatraju se osobe kod kojih jedna osoba sudjeluje izravno ili neizravno u upravi, nadzoru ili kapitalu druge osobe, ili iste osobe sudjeluju izravno ili neizravno u upravi, nadzoru ili kapitalu društva.

(3) Pri utvrđivanju i procjeni jesu li poslovni odnosi između povezanih osoba iz stavka 2. ovoga članka ugovoreni po tržišnim cijenama može se koristiti jedna od sljedećih metoda:

(a) Metoda usporedivih nekontroliranih cijena po kojoj se cijene za prodane proizvode, robu ili usluge u kontroliranim poslovima uspoređuju s onima u nekontroliranim poslovima i usporedivim okolnostima. Kad je moguće provesti odgovarajuće usporedne analize, ova metoda ima prednost pred ostalim metodama navedenim u ovom članku.

(b) Metoda trgovačkih cijena po kojoj se utvrđuje cijena po kojoj se roba nabavljena od povezanih osoba prodaje

nepovezanim osobama. Tako utvrđena cijena umanjuje se za odgovarajuću bruto trgovačku maržu koja se može postići u postojećim tržišnim uvjetima. Dobiveni ostatak je cijena po kojoj je roba mogla biti nabavljena od nepovezanih osoba.

(c) Metoda dodavanja bruto dobiti na troškove po kojoj se prvo utvrđuju troškovi proizvoda, poluproizvoda ili usluga koje je imala osoba koja je proizvode, poluproizvode ili usluge prodala drugoj povezanoj osobi. Na tako utvrđene troškove dodaje se odgovarajuća bruto dobit koja se može postići u postojećim tržišnim uvjetima. Tako dobiveni iznos je cijena po kojoj su proizvodi, poluproizvodi ili usluge mogli biti nabavljeni od nepovezanih osoba.

(d) Metoda podjele dobiti po kojoj se eliminira učinak posebnih uvjeta na dobit u poslovima između povezanih osoba. Ova eliminacija provodi se utvrđivanjem podjele dobiti koju bi nepovezane osobe očekivale sudjelovanjem u jednom ili više poslova. Po metodi podjele dobiti, najprije se utvrđuje podjela dobiti između povezanih osoba u jednom ili više poslova u kojima te osobe sudjeluju. Nakon toga procjenjuje se podjela dobiti do koje bi došlo da su u poslu u postojećim tržišnim uvjetima sudjelovale nepovezane osobe te se tako utvrđeni udjeli u dobiti raspoređuju na povezane osobe.

(e) Metoda neto dobitka po kojoj se ispituje ostvarena netodobit u odnosu na neku osnovu kao što su ukupni troškovi, prihodi od prodaje, imovina ili vlastiti kapital koju jedna osoba ostvaruje u poslovima s jednom ili više povezanih osoba. Tako ostvarena neto dobit uspoređuje se s neto dobitkom sličnih osoba u sličnim okolnostima.

(4) Poslovni odnosi između povezanih osoba priznat će se samo ako porezni obveznik posjeduje i na zahtjev Porezne uprave pruži podatke i informacije o povezanim osobama i poslovnim odnosima s tim osobama, metodama kojima se koristi za utvrđivanje usporedivih tržišnih cijena i razlozima za odabiranje konkretnih metoda.

(5) Podrobniju razradu i upute u svezi s primjenom odredaba ovoga članka donosi ministar financija.

5.1. Kamate između povezanih osoba

Članak 14.

(1) Pri utvrđivanju prihoda od kamata na dane zajmove kod povezanih osoba obračunava se kamata najmanje do visine kamatne stope koja bi se ostvarila između nepovezanih osoba u trenutku odobrenja zajma.

(2) Pri utvrđivanju rashoda od kamata na primljene zajmove kod povezanih osoba, priznaju se obračunane kamate najviše do visine kamatne stope koja bi se ostvarila između nepovezanih osoba u trenutku odobrenja zajma.

(3) Kamatnu stopu iz stavka 1. i 2. ovoga članka određuje i objavljuje ministar financija, prije početka poreznog razdoblja u kojem će se koristiti, vodeći pritom računa da se radi o kamatnoj stopi koja se ostvaruje u usporedivim okolnostima ili koja bi se ostvarila između nepovezanih osoba.

6. Porezna osnovica poslovnih jedinica nerezidenata

Članak 15.

(1) Porezna osnovica poslovnih jedinica nerezidenata jest dobit utvrđena prema ovom Zakonu koja se može pripisati poslovnoj jedinici u Republici Hrvatskoj.

(2) Pri utvrđivanju porezne osnovice, dobit poslovne jedinice mora odgovarati onoj dobiti koju bi ostvarila poslovna jedinica kad bi bila zasebno i nezavisno društvo koje se bavi istim ili sličnim poslovanjem pod istim ili sličnim okolnostima, te kad bi poslovala potpuno samostalno s društvom čija je poslovna jedinica.

(3) Pri utvrđivanju dobiti poslovne jedinice priznaju se rashodi nastali za potrebe stalne poslovne jedinice, uključujući opće upravne i administrativne rashode, bilo da su nastali u tuzemstvu ili inozemstvu.

7. Promjena metode utvrđivanja porezne osnovice

Članak 16.

(1) Obveznik poreza na dohodak koji postaje obveznikom poreza na dobit mora na prvi dan poreznog razdoblja za koje utvrđuje porez na dobit sastaviti početnu bilancu i nastaviti voditi poslovne knjige prema propisima o računovodstvu.

(2) Na kraju prvoga poreznog razdoblja za koje utvrđuje osnovicu poreza na dobit, utvrđena dobit uvećava se (+) i umanjuje se (-) za u nastavku navedene pozicije iz početne bilance:

- + vrijednost zatečenih zaliha
- + dani predujmovi za robu i usluge
- + potraživanja od kupaca za robu i usluge
- + potraživanja od kupaca za prodane predmete dugotrajne imovine iz popisa dugotrajne imovine
- + aktivna vremenska razgraničenja

- + zahtjevi za povrat poreza na promet i istovrsnih poreza
- obveze prema dobavljačima za robu i usluge
- obveze za primljene predujmove od kupaca za robu i usluge
- pasivna vremenska razgraničenja
- dugoročna rezerviranja
- obveze za porez na promet i istovrsne poreze.

(3) Početnu bilancu iz stavka 1. ovoga članka obveznik dostavlja uz prijavu poreza na dobit Poreznoj upravi.

8. Porezni gubitak

Članak 17.

(1) Ako se u postupku utvrđivanja porezne osnovice utvrdi negativna osnovica, porezni obveznik ima porezni gubitak.

(2) Porezni gubitak prenosi se i nadoknađuje umanjivanjem porezne osnovice u sljedećih pet godina, ako Zakon ne određuje drukčije.

(3) Ako se prenosi pravo za nadoknadu gubitka pri spajanjima, pripajanjima i podjelama na pravne sljednike tijekom poreznog razdoblja, pravo na prijenos gubitka počinje teći istekom razdoblja u kojemu je pravni sljednik stekao pravo na prijenos gubitka.

(4) Pri smanjenju porezne osnovice zbog gubitka iz prethodnih poreznih razdoblja, porezna se osnovica smanjuje najprije za gubitke starijega datuma.

9. Preoblikovanje društva i likvidacija

Članak 18.

(1) Ako se porezni obveznik preoblikuje (mijenja pravni oblik), pri čemu se nastavljaju knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza, promjena ne utječe na oporezivanje.

(2) Ako se u slučaju iz stavka 1. ovoga članka ne nastavljaju knjigovodstvene vrijednosti, razlika kapitala koja iz promjene proizlazi smatra se oporezivom dobiti.

(3) Ako se porezni obveznik likvidira, dobit ili gubitak utvrđuje se u razdoblju likvidacije koje se nastavlja na posljednje porezno razdoblje. Početna bilanca za razdoblje likvidacije istovjetna je bilanci na kraju prethodnoga poreznog razdoblja. Ako takva konačna bilanca ne postoji, vrijednost imovine i obveze utvrđuju se procjenom. Završna bilanca razdoblja likvidacije pokazuje imovinu koja će se raspodijeliti, na likvidacijsku dobit ili likvidacijski gubitak.

(4) Imovina se na kraju razdoblja likvidacije procjenjuje po tržišnoj vrijednosti.

(5) Ako se pri promjeni pravnog oblika ili likvidaciji iz imovine izuzimaju stvari i prava ili se ta imovina koristi za ulaganja, primjenjuju se odredbe članka 7. ovoga Zakona.

(6) U slučaju stečaja, primjenjuju se odredbe stavaka od 1. do 5. ovoga članka.

10. Spajanje, pripajanje i podjela

Članak 19.

(1) Spajanje je transakcija kojom prestaju, bez postupka likvidacije, jedno ili više društava (u daljnjem tekstu: preneseno društvo) prijenosom sve imovine i obveza na novo društvo (u daljnjem tekstu: društvo preuzimatelj), u skladu s propisima koji uređuju to područje.

(2) Pripajanje je transakcija kojom nestaju, bez postupka likvidacije, jedno ili više društava (u daljnjem tekstu: preneseno društvo) prijenosom sve imovine i obveza na drugo postojeće društvo (u daljnjem tekstu: društvo preuzimatelj), u skladu s propisima koji uređuju to područje.

(3) Podjela je transakcija koja obuhvaća razdvajanje i odvajanje:

1. pri razdvajanju društva (u daljnjem tekstu: preneseno društvo), društvo nestaje, bez postupka likvidacije, prijenosom sve imovine i obveza na dva ili više novoosnovanih ili postojećih društava (u daljnjem tekstu: društvo preuzimatelj) u skladu s propisima koji uređuju to područje.

2. pri odvajanju društvo (u daljnjem tekstu: preneseno društvo) prenosi jednu ili više djelatnosti na jedno ili više društava koja se osnivaju ili na jedno ili više postojećih društava (u daljnjem tekstu: društvo preuzimatelja), u skladu s propisima koji uređuju to područje. Prijenosom djelatnosti se smatra prijenos cjelokupne imovine i obveza koje se pripisuju dijelu društva koje organizacijski čini zasebno poslovanje.

(4) Prava i obveze spojenih, pripojenih ili podijeljenih poreznih obveznika iz poreznopravnog odnosa preuzima pravni sljednik.

(5) Porezni obveznici koji se spajaju, pripajaju ili dijele dostavljaju Poreznoj upravi financijska izvješća i poreznu prijavu s nadnevkom koji prethodi nadnevku spajanja, pripajanja ili podjele.

11. Stjecanje i vrednovanje prava pri spajanju, pripajanju i podjeli

Članak 20.

(1) Ako pri spajanju, pripajanju ili podjeli prema članku 19. ovoga Zakona postoji kontinuitet u oporezivanju, smatra se da porezni obveznik nastavlja djelatnost, te to nema utjecaja na oporezivanje.

(2) Kontinuitet u oporezivanju prema stavku 1. ovoga članka postoji ako pri prijenosu na društvo preuzimatelja ne dolazi do promjena u procjeni predmeta imovine i obveza.

(3) Stavci 1. i 2. ovoga članka primjenjuju se neovisno o tome radi li se o jednom ili više prenesenih društava, odnosno društava preuzimatelja.

IV. POREZNE OLAKŠICE, OSLOBOĐENJA I POTICAJI

1. Olakšice i oslobođenja za porezne obveznike na područjima posebne državne skrbi

Članak 21.

Brisan

2. Oslobođenja za porezne obveznike na području Grada Vukovara

Članak 22.

Brisan

3. Olakšice za porezne obveznike na brdsko-planinskim područjima

Članak 23.

Brisan

4. Olakšice i oslobođenja za porezne obveznike u slobodnim zonama

Članak 24.

Brisan

5. Oslobođenja za porezne obveznike koji su registrirani i obavljaju isključivo istraživačko-razvojnu djelatnost

Članak 25.

Brisan

6. Poticaji ulaganja

Članak 26.

Brisan

7. Poticaj poreznim obveznicima osnovanima u svrhu profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom

Članak 27.

Brisan

V. POREZNA STOPA

Članak 28.

Porez na dobit plaća se po stopi 20% na utvrđenu poreznu osnovicu.

VI. RAZDOBLJE UTVRĐIVANJA POREZNE OBVEZE

Članak 29.

(1) Porez na dobit utvrđuje se za porezno razdoblje koje je u pravilu kalendarska godina.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, Porezna uprava može na zahtjev poreznog obveznika odobriti da se porezno razdoblje i kalendarska godina razlikuju, pri čemu porezno razdoblje ne smije prelaziti razdoblje od 12 mjeseci. Izabrano porezno razdoblje porezni obveznik ne može mijenjati pet godina.

(3) Porezno razdoblje čini dio poslovne godine ako je:
1. razdoblje od početka poslovanja poreznog obveznika do kraja te poslovne godine,

2. razdoblje od premještanja sjedišta ili upravljanja poslovanjem iz inozemstva u tuzemstvo do kraja te poslovne godine,
3. razdoblje koje se nastavlja na posljednju poslovnu godinu do premještanja sjedišta ili upravljanja poslovanjem iz tuzemstva u inozemstvo,
4. razdoblje koje se nastavlja na posljednju poslovnu godinu do dana spajanja ili podjele,
5. razdoblje koje se nastavlja na posljednju poslovnu godinu do otvaranja likvidacije ili stečaja,
6. razdoblje koje se nastavlja od otvaranja stečaja do kraja poslovne godine,
7. razdoblje koje se nastavlja od otvaranja do okončanja postupka likvidacije.

(4) Porezno razdoblje i obveza plaćanja poreza na dobit i vođenja poslovnih knjiga, prema propisima o računovodstvu za poduzetnike fizičke osobe iz članka 2. stavka 3. i 4. ovoga Zakona, počinje od početka poreznog razdoblja koje slijedi nakon poreznog razdoblja u kojemu su ispunjeni propisani uvjeti. Obveze prestaju završetkom poslovne godine za koju Porezna uprava donese rješenje o prestanku obveza plaćanja poreza na dobit i vođenja poslovnih knjiga po propisima o računovodstvu, ali ne prije isteka roka od 5 godina. U opravdanim slučajevima taj rok može biti i kraći.

VII. URAČUNAVANJE POREZA PLAĆENOG U INOZEMSTVU

Članak 30.

(1) Ako je porezni obveznik ostvario prihode ili dobit u inozemstvu (izravno ili putem poslovne jedinice) na koju je platio porez na dobit ili njemu istovrsni porez, plaćeni porez u inozemstvu može uračunati u tuzemni porez najviše do iznosa poreza na dobit koji bi za tako ostvarenu dobit ili prihode platio u tuzemstvu.

(2) Iznos poreza na dobit iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se tako da se na dobit ili prihode ostvarene u inozemstvu primijeni stopa za uračunavanje. Stopa za uračunavanje izračunava se tako da se stavi u odnos ukupna porezna obveza utvrđena prije dodatnih umanjenja porezne osnovice i ukupno ostvarena dobit samo iz tuzemnog poslovanja.

(3) U svrhu uračunavanja plaćenog poreza u inozemstvu iz stavka 1. ovoga članka porezni obveznik je dužan Poreznoj upravi predložiti dokaz o plaćenom porezu u inozemstvu.

VIII. POREZ PO ODBITKU

Članak 31.

(1) Porez po odbitku u smislu ovoga Zakona jest porez kojim se oporezuje dobit koju ostvari nerezident u Republici Hrvatskoj.

(2) Porezni obveznik poreza po odbitku je isplatelj.

(3) Porezna osnovica poreza po odbitku je bruto iznos naknade koju tuzemni isplatelj plaća nerezidentu – inozemnom primatelju.

(4) Porez po odbitku iz stavka 1. ovoga članka plaća se na kamate te na autorska prava i druga prava intelektualnog vlasništva (prava na reprodukciju, patente, licencije, zaštitni znak, dizajn ili model, proizvodni postupak, proizvodne formule, nacrt, plan, industrijsko ili znanstveno iskustvo i druga slična prava) koje se plaćaju inozemnim osobama koje nisu fizičke osobe.

(5) Iznimno od odredaba stavka 4. ovoga članka, porez po odbitku ne plaća se na kamate isplaćene:

1. na robne kredite za kupnju dobara koja obvezniku služe za obavljanje djelatnosti,
2. na kredite koje daje inozemna banka ili druga financijska institucija,
3. imateljima obveznica, državnih i korporativnih, inozemnim pravnim osobama.

(6) Porez po odbitku plaća se i na usluge istraživanja tržišta, poreznog i poslovnog savjetovanja i revizorske usluge, plaćene inozemnim osobama.

(7) Porez po odbitku plaća se po stopi od 15%.

(8) Porez po odbitku plaćaju i poslovne jedinice inozemnog poduzetnika kada plaćaju naknade iz stavka 4. ovoga članka matičnom poduzeću.

(9) Iznimno od stavka 8. ovoga članka, ako se naknada pripisuje kao prihod tuzemnoj poslovnoj jedinici inozemnog poduzetnika, ne plaća se porez po odbitku.

IX. OBRAČUNAVANJE I PLAĆANJE POREZA

1. Obveza obračunavanja i plaćanja poreza

Članak 32.

(1) Porez na dobit utvrđuje se za porezno razdoblje, prema poreznoj osnovici utvrđenoj za porezno razdoblje i propisanoj stopi u skladu s odredbama ovoga Zakona

(2) Porezni obveznik dužan je utvrditi poreznu obvezu i platiti porez s danom podnošenja porezne prijave.

2. Poslovne knjige i financijskih izvješća

Članak 33.

(1) Porezna osnovica utvrđuje se na temelju podataka evidentiranih u poslovnim knjigama koje se vode u skladu s propisima o računovodstvu i financijskim izvješćima koja se sastavljaju na temelju tih propisa (bilanca, račun dobiti i gubitka), ako ovaj Zakon ne određuje drukčije.

(2) Porezni obveznici koji koriste porezna oslobođenja ili olakšice iz članka 6. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona obvezni su osigurati posebno knjigovodstveno praćenje poslovnih događaja i obračun dobiti za djelatnost za koju koriste ova porezna oslobođenja ili olakšice.

3. Obveza plaćanja predujma poreza na dobit

Članak 34.

(1) Porezni obveznik plaća predujam poreza na osnovi porezne prijave za prethodno porezno razdoblje. Predujam se plaća mjesečno do kraja mjeseca za protekli mjesec, u svoti koja se dobije kada se porezna obveza za prethodno porezno razdoblje podijeli s brojem mjeseci istoga razdoblja.

(2) Porezna uprava može, na temelju obavljenog nadzora ili na temelju drugih raspoloživih podataka o poslovanju poreznog obveznika, te na zahtjev poreznog obveznika, rješenjem izmijeniti visinu mjesečnih predujmova poreza na dobit.

(3) Porezni obveznik koji počinje obavljati djelatnost ne plaća predujmove do prve porezne prijave.

(4) Poreznom obvezniku kojemu je prestala mogućnost prenošenja gubitka, visinu predujma do prvog podnošenja porezne prijave određuje Porezna uprava na temelju procijenjene mogućnosti ostvarenja dobiti. Procjena predujma utvrđuje se prema postignutom rezultatu poslovanja po isteku tri mjeseca.

4. Porezna prijava

Članak 35.

(1) Porezni obveznik podnosi prijavu poreza na dobit za porezno razdoblje i plaća porez na dobit u roku u kojemu podnosi poreznu prijavu.

(2) Prijava poreza na dobit podnosi se Poreznoj upravi najkasnije četiri mjeseca nakon isteka razdoblja za koje se utvrđuje porez na dobit.

(3) Obveza za plaćanje poreza utvrđenog u poreznoj prijavi za pojedino porezno razdoblje smanjuje se za plaćeni predujam poreza na dobit.

(4) Više plaćeni predujam poreza od obveze na osnovi porezne prijave vraća se poreznom obvezniku na njegov zahtjev ili se uračunava u sljedeće razdoblje.

(5) Uz prijavu poreza na dobit podnosi se i bilanca te račun dobiti i gubitka.

(6) Obrazac prijave poreza na dobit propisuje ministar financija.

X. PRIMJENA DRUGIH PROPISA

Članak 36.

Na utvrđivanje, naplatu i povrat poreza, žalbeni postupak, zastaru, prekršajni postupak i druge mjere glede poreza na dobit na odgovarajući način primjenjuje se Opći porezni zakon i Zakon o prekršajima.

XI. OVLASTI

Članak 37.

Ministar financija će provedbene propise na čije donošenje je ovlašten odredbama članka 6., 7., 8., 13., 14., 20., 30., 31. i 35. ovoga Zakona donijeti u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

XII. KAZNE ODREDBE

Članak 38.

(1) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će za prekršaj:

1. porezni obveznik koji nakon isteka razdoblja utvrđivanja poreza ne utvrdi poreznu obvezu u skladu s odredbama ovoga Zakona ili ne uplati porez po utvrđenoj svoti i u propisanom roku (članak 5. i 32.),
2. porezni obveznik koji ne izvijesti Poreznu upravu o promjenama u statusu (članak 18. i 19.),
3. porezni obveznik koji u propisanom roku ne utvrdi poreznu obvezu poreza po odbitku u skladu s odredbama ovoga Zakona ili ga ne uplati u utvrđenoj svoti (članak 31.),
4. porezni obveznik koji ne uplati u propisanom roku predujam poreza (članak 34.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba kod poreznog obveznika novčanom kaznom od 500,00 do 20.000,00 kuna.

XIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 39.

(1) Porezni obveznik kod kojeg je nastala jedna od promjena iz članka 18. i 19. ovoga Zakona obvezatno o tome pisano izvješćuje Poreznu upravu u roku od osam dana od dana nastanka promjene. Na zahtjev Porezne uprave porezni obveznik je dužan dostaviti i dodatne isprave o provedenoj promjeni iz stavka.

(2) Brisan

(3) Brisan

(4) Odredbe članka 2. stavak 4. ovoga Zakona primjenjuju se od 1. siječnja 2006. na temelju ostvarenih kriterija po poreznoj prijavi poreza na dohodak za 2005. godinu i o tome pisano izvijestiti Poreznu upravu najkasnije do kraja 2005. godine.

Članak 40.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o porezu na dobit (»Narodne novine«, br. 127/00. i 163/03.).

Članak 41.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama« a stupa na snagu 1. siječnja 2005.

NAPOMENA, NN 90/05

Zakon o izmjenama Zakona o porezu na dobit

Članak 2.: Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

NAPOMENA, NN 57/06

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit

Članak 4.: Ovlašćuje se ministar financija uskladiti provedbene propise iz članka 37. Zakona o porezu na dobit (»Narodne novine«, br. 177/04. i 90/05.) s odredbama ovoga Zakona u roku šest mjeseci od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 5.: Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, a primjenjuje se od 1. siječnja 2007.